

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Helt ny strategi i den svenska landsbygdspolitiken
  - ”Ekonomiska krisen och stadsregioner motiv nog för fortsatt KSSR-process” – rapport om reformen presenterades
  - Nytt klassifikationssystem behövs i förhållandet stad-land
  - Leaders företagsstöd utveckling för Kika’s Hem & Städservice och Hemgården – läs om dem i Aktion Österbottens nyhetsbrev
  - Community Collaborations – ”högsta tänkbara form av föreningsamarbete för lokalsamhället”
  - Läs även detta: **EU-verk behövs för övervakning av finanssektorn*” – medborgarkonsultation hölls i Helsingfors **Praktik på lantgårdar skall ge EU-byråkrater större förståelse för jordbrukarnas arbetsförhållanden* **Brittisk by till salu* **Lågkonjunktur skapar högkonjunktur för svenska lokala utvecklingsarbetet!* **Europeiska landsbygden uppmärksammas i fototävling*
-

HELT NY STRATEGI I DEN SVENSKA LANDSBYGDSPOLITIKEN

Den svenska regeringen vill göra en helomvändning i sin nya landsbygdsstrategi som presenterades 17.3 – från bidragsberoende lands- och glesbygd till sammanhang för framtida satsningar. Näringsminister Maud Olofsson säger: *”Landsbygdsstrategin innebär ett tydligt värderingsskifte i synen på landsbygderna, den är varken ett museum eller en tärande sektor i svensk ekonomi. Vi ser landsbygdernas möjlighet till utveckling, och att bli en motor i jobbskapande och tillväxt.* Dokumentet är ett unikt samlat grepp för att stärka utvecklingskraften och skapa förutsättningar för tillväxt i alla delar av Sverige. Catrin Mattsson, politiskt sakkunnig på näringsdepartementet, menar att poängen är att perspektiven måste vändas. Den nya strategin står för ett nytänkande på många plan, och tar fasta på alla de tillgångar som landsbygden har helt naturligt, snarare än på de brister och tillkortakommanden som tidigare strategier försökt komma till rätta med. Dessutom pekar strategin på vikten av grundläggande service om landsbygden skall ha en framtid. Svenska regeringen kommer att arbeta vidare med landsbygdsperspektivet integrerat i alla politikområden och tillsätter en arbetsgrupp som kommer att ledas av närings- och jordbruksdepartementen. Sålunda skapas en organisation för en modern och tillväxtinriktad politik för svenska landsbygden. Arbetet med strategin har föregåtts av kontakter med och inspel från en rad olika organisationer runt om i Sverige. *Uppgifterna är från närings- och jordbruksdepartementens pressmeddelande som finns under webbadressen <http://www.regeringen.se/sb/d/11720/a/122744> och från Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (5/2009). Se även webbadressen <http://www.regeringen.se/content/1/c6/12/27/43/73b298bb.pdf> om informationsmaterialet *En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder – en sammanfattning.**

”EKONOMISKA KRISEN OCH STADSREGIONER MOTIV NOG FÖR FORTSATT KSSR-PROCESS” – RAPPORT OM REFORMEN PRESENTERADES

Enligt en färsk utvärderingsundersökning, som överlämnades åt förvaltnings- och kommunminister Mari Kiviniemi 17.3, har kommun- och servicestrukturreformen (KSSR) hittills koncentrerats på kommunala strukturer. Det försvagade allmänna ekonomiska läget har ställt kommunerna inför ekonomiska utmaningar och frågor om produktivitet snabbare än väntat, vilket är motiverat att fortsätta med KSSR, som framskridit tydligast genom strukturella beslut. Kommunfusioner och bildandet av samarbetsområden har varit en tydlig lösning för uppenbara problem. I det nuvarande bör kommunerna emellertid noggrant överväga om de självständigt kan axla sitt ansvar för utvecklandet av serviceproduktionen. Vid utvärderingen fästs uppmärksamhet vid att frågor som gäller kontrollerandet av utgiftsramen för servicen, fått en mera framträdande roll än säkrandet av kommunernas inkomstfinansiering. Man bör därför inom kommunerna och vid statsstyrningen iakttä byggandet av både livskraftiga kommuner, samt av verksamhetsmässiga strategier. Den nytta som åstadkoms tack vare utvecklandet av servicens produktivitet, går förlorad ifall man inom statsstyrningen misslyckas med koordineringen av den börda som orsakas av kommunernas förpliktelser. Nödvändigheten av att fortsätta med reformen framhävs inom stadsregionerna, där utvecklandet skall vara mera heltäckande och förpliktande. Utvärderarna föreslår tre alternativ för styrningen i utvecklandet av stadsregionerna – fri utveckling av stadsregionerna utgående från deras egna val, en stadsregionslag som skulle innehålla minimivillkoren för samarbetet eller ett stadsregionsavtalsförfarande där staten, kommunerna inom stadsregionen och landskapsförbunden skulle vara parter. Utvärderingen antyder att avtalsförfarandet skulle vara det mest ändamålsenliga utvecklingsalternativet, eftersom det här förfarandet skulle möjliggöra iakttagandet av både stadsregionernas viljetillstånd och statens intressen. *Uppgifterna är från finansministeriets pressmeddelande 17.3 (33/2009) som finns på adress http://www.vm.fi/vm/sv/03_pressmeddelanden_och_tal/01_pressmeddelanden/20090317Utvard/name.jsp. Utvärderingsrapporten Parasta nyt - Kunta- ja palvelurakenne-uudistuksen suunnitteluvaiheen loppuarviointi (KSSR som bäst - slutvärdering av planeringsskedet för kommun- och servicestrukturreformen) finns (på finska) under webbadressen http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/03_kunnat/20090317Parast/Paras_-_taitto_NETTI_%2b_KANNET.pdf. Utvärderingen av planeringsskedet för KSSR har genomförts på uppdrag från finansministeriet. För utvärderingen svarar Lapplands universitet tillsammans med Tammerfors universitet. Utvärderingsmaterialet bestod bl.a. av kommuners och stadsregioners planer, samt av omfattande intervjumaterial som insamlats från kommunerna. Man har i samband med utvärderingen även granskat funktionaliteten hos det utvärderingsförfarande som genomförts i kommuner, vilka befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning.*

NYTT KLASSIFIKATIONSSYSTEM BEHÖVS I FÖRHÅLLET STAD-LAND

Uppdelningen av samhället i landsbygd och stad hör till de mest djupgående tänkeföreställningarna i vår kultur. Begreppsparet utgör t.ex. grunden för uppdelningen av sociologin i delområdena rural- och urbansociologi. Uppdelningen bygger på föreställningen om att ruralt och urbant skiljer sig fundamentalt ifrån varandra. Men redan från mitten av 1900-talet kunde forskare observera att stad och landsbygd är sammanblandade på ett annat sätt, än vad som antas när man gör uppdelningen stad-land. Sedan dess har ”counterurbanisation”, ”urban spridning” och ett ständigt växande flöde av människor, varor och idéer ytterligare gjort gränsen mellan stad och land ännu otydligare. Försök att skapa nya klassifikationssystem i stället för stad-land, har i allmänhet misslyckats. Nya kategorier måste

baseras på betydelsen i deras politiska, kulturella och ekonomiska sammanhang. Uppgifterna är från Forsknings- och samarbetscentret FO-RUM:s nyhetsbrev och gäller publikationen *Beyond the Rural Urban Divide Cross-continental Perspectives on the Differentiated Counterside and its Regulation*. I boken ingår tretton nyskrivna artiklar om hur förhållandet stad-land hanteras, inte minst förvaltningsmässigt, i olika länder och världsdelar. Boken, vars redaktörer är från Finland med stark förankring i Svenskfinland, kan köpas på nätet genom webbadressen <http://books.emeraldinsight.com/display.asp?K=9781848551381>. Övrigt som tas upp i det första nyhetsbrevet för i år är följande:

- Samhällskontrakt ger substans (ledaren)
- Nordic Political Association (NOPSA)
- EU-US nätverk
- SpråKon rapport: Den svenska servicen i de regionala strukturerna
- Working group 5.3 (Theme 5: Sustainable Ruralities): Temporary organisations and rural-urban relations: Can long-term sustainability goals be achieved through short-term interventions? - ESRS' XXIII kongress 17-21.8 i Vasa
- Sebastian Godenhjelm (forskarpresentation)

Nyhetsbrevet (1/2009, 11 mars) från FO-RUM finns att läsas under webbadressen http://sockom.helsinki.fi/forum/nyhetsbrev/FORUM_SVE109.pdf.

FO-RUM är ett tvärvetenskapligt forsknings- och samarbetscenter för lärare och forskare vid Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors universitet. Man arbetar med frågor i anslutning till ny offentlig och semioffentlig förvaltning, miljöskydd samt lokal och regional utveckling. För närvarande är 13 forskare anknutna till FO-RUM. Inom aktuella projekt analyseras bl.a. nya landsbygdsnäringsar, storstadspolitik och invånardeltagande, projektbaserade organiseringsformer, samt reformpolitikens språkliga konsekvenser.

LEADERS FÖRETAGSSTÖD UTVECKLING FÖR KIKA 'S HEM & STÄDSERVICE OCH HEMGÅRDEN – LÄS OM DEM I AKTION ÖSTERBOTTENS NYHETSRELEV

EU:s Leader-program ger mikroföretagare möjligheter till olika ekonomiska stöd – utvecklingsstöd, startstöd för anställning av första utomstående arbetstagare eller investeringsstöd. Två som utnyttjat Leaders företagsstöd via Aktion Österbotten, är Kika's Hem & Städservice och Hemgården. Det första företaget (inom städ- och vårduppgifter) sökte stöd för första anställning, eftersom efterfrågan på tjänster var för stor för en person. Det senare företaget (tillverkar handgjord kvalitetschoklad) fick en delfinansiering för en chokladresa till Mexico vårvintern 2008 och en delfinansiering för investering av en chokladöverdragningsmaskin. Resan var för företagaren yrkesmässigt givande, medan maskinen har bidragit till att produktionskapaciteten ökat enormt, viket var en förutsättning för att kunna möta marknadens behov. Vidare kan man bl.a. läsa följande i Aktions första nyhetsbrev för i år:

- Möjligheter för småföretagare
- Finländska Leader sprider sig i världen
- Exempel på projektstöd (projekten *Hantverk för alla*, *Pedersöre dansfabrik* och *Röda guldets region – Närpes*)
- Österbottniska fiskare på rundtur i Sverige
- Aktion teamet på utvecklingsresa till vintersportorten Ruka

Nyhetsbrevet (mars 2009) kommer inom kort att finnas som länk under webbadressen <http://www.aktion.fi/svenska/aktuellt/nyhetsbrev/>.

COMMUNITY COLLABORATIONS – ”HÖGSTA TÄNKBARA FORM AV FÖRENINGSSAMARBETE FÖR LOKALSAMHÄLLET”

Det komplexa samhället kräver fler och bättre experter, men därmed ökar också behovet av koordinering, vilket gör det allt mer komplicerat. Det här avspeglar sig självfallet också på den frivilliga sektorn, där föreningslivet blir mera fragmenterat. Nu är det mera specialiserade föreningar som gäller (t.ex. lan-föreningar och rollspelsföreningar), något som gäller även för de flesta av de gamla folkrörelserna. De nya smala föreningarna kan ses som en modern reaktion, en antites mot de breda och därmed ofta allt för svagt fokuserade folkrörelserna. Men fragmenteringen gör att det lokala perspektivet lider, liksom helhetsbilden. Ett förslag till syntes, som kombinerar tesen (det breda och allmänna) med antitesen (det fokuserade och begränsade) kallas Community Collaborations. I det här sammanhanget betyder Community lokalsamhälle, medan Collaborations är den högsta tänkbara formen av samarbete. Rural Development Initiatives (RDI) i Oregon, USA ordnar kurser i just Community Collaborations för föreningsfolk och aktionsgrupper. De förklarar vad det betyder genom att använda en liknelse från något som är välbekant för alla: den lägsta formen av interaktion är *network*. (träffa någon på ett party), nästa nivå är *koordinering* (kila stadigt), därefter följer att *samarbeta* (åka på semester tillsammans), nästa steg är *partnerskap* (förlovning) och till sist *collaborate* (gifta sig). RDI:s strävan är att få lokala föreningar att börja ”collaborera” för att klara av de stora utmaningar som landsbygden står inför i Oregon – utmaningar som landsbygdsutvecklare Peter Backa bara alltför väl känner igen från Finland. Det finns helt enkelt för många små specialiserade föreningar, vilket torde gälla lika mycket i Finland som i Oregon. De behövs självklart för sin speciella målgrupp och för sitt speciella ändamål. Men för att de skall ha samhällelig betydelse, måste de samverka på ett nytt sätt. De bör ”gifta sig” med varandra för att kunna göra en insats för sitt lokalsamhälle. Giftermålet kunde i praktiken beskrivas som att skapa en gemensam verksamhet, inte samarbete då och då, utan så att det finns en strukturerad och välplanerad gemensam verksamhet. Under kursen i Baker County, där Backa deltog, visade RDI även hur lokalsamhället hänger ihop och hur många synergier som blir outnyttjade, när alla bara hålls i sin egen fälla. *Texten är från en längre artikel till ett kommande nummer av tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus, skriven av landsbygdsutvecklaren Peter Backa på Svensk Byaserice.*

Peter Backa är under fem månader fram till 1.5.2009 forskningsledig för att studera hur myndigheter och tredje sektorn samarbetar inom landsbygdsutvecklingen. Under tre månader har han vistats i Oregon, USA (<http://peterbacka.blogspot.com/>) för jämförande forskning.

LÄS ÄVEN DETTA

”EU-verk behövs för övervakning av finanssektorn” – medborgarkonsultation hölls i Helsingfors

Svenska studiecentralen (SSC) organiserade 14-15.3 i Helsingfors den finländska uppsättningen av European Citizens’ Consultations (ECC). Under mars 2009 ordnas motsvarande konsultationer i samtliga EU-länder, där deltagarna utgörs av slumpmässigt utvalda medborgare. I Helsingfors deltog sammanlagt 70 medborgare. Vid varje konsultation utarbetas ett antal rekommendationer som officiellt överlämnas till landets beslutsfattare. Den främsta rekommendationen vid Finlands konsultation var ett förslag om att skärpa övervakningen av finansmarknaden. Om finländarna fick bestämma, skulle EU grunda ett politiskt oberoende verk för övervakning av finansmarknaden. Uppgiften skulle vara att öka transparensen i penningströmmarna, att hindra ekonomiska kriser och eliminera den grå ekonomin. Läs mer under adress http://www.ssc.fi/eccfinland/eec_2009/. Slutrapporten finns på adress http://www.ssc.fi/files/ECC/ECC2009/ECC2009_FINLAND_FinalReport_SV.pdf. ECC fortsätter i Bryssel 10-11.5 med Europeiska Medborgartoppmötet, där man behandlar rekommendationer från de olika länderna med 150 deltagare från de nationella konsultationerna. Medborgarna utarbetar här 15 alleuropeiska rekommendationer. Efter

toppmötet i Bryssel fortsätter ECC-processen med en serie regionala uppföljningsevenemang. Medborgarkonsultationen 2009 är en fortsättning på ECC 2007. ECC:s målsättning är att väcka medborgarnas intresse för Europa och frågor om EU, samt bygga en dialog mellan medborgare och beslutsfattare. Konsultationen organiseras av över 40 oberoende europeiska organisationer och koordineras av den belgiska stiftelsen Kung Baudouins Stiftelse. I Finland finansieras ECC av Suomen Kulttuurirahasto, Svenska kulturfonden och Svenska folkskolans vänner. För arrangemangen står Svenska studiecentralen.

Praktik på lantgårdar skall ge EU-byråkrater större förståelse för jordbrukarnas arbetsförhållanden

Tjänstemännen vid EU:s generaldirektorat för jordbruk skall i framtiden praktisera på lantgårdar i akt och mening att få större förståelse för jordbrukarnas arbetsförhållanden. Det här framgår av en handlingsplan om förenkling av jordbrukspolitiken, som kommissionen presenterade 18.3. Praktiken skall införas nästa år som en del av ett omfattande åtgärdsprogram i syfte att sänka EU:s förvaltningskostnader för jordbruket, där det övergripande målet är att minska byråkratin med en fjärdedel fram till år 2012. Kommissionen vill uppmuntra jordbrukare och byråkrater att tala samma språk. Administrationen i Bryssel är ökad för sina krångliga texter och många jordbrukare klagat över att pappersarbetet tar mer tid än själva jordbruksarbetet på åkern. Agrarkommissionärens talesman Michel Mann uppger att han gärna skulle tillbringa en vecka på landsbygden, medan mer skeptiska kolleger jämför kommissionens planer med Mao Tse Tungs kulturrevolution, där de intellektuella skickades ut i lantarbete. *Uppgifterna är från dagens upplaga (20.3) av tidningen Landsbygdens Folk och finns på adress http://www.slc.fi/lf_nyhet.asp?id=2842.*

Brittisk by till salu

I onsdags blev byn Linkenholt i Hampshire ett försäljningsobjekt. I paketet ingår bl.a. 22 hus och stugor, två smedjor och en cricketplan till det facila priset på 22,5 miljoner pund. Men allt i byn, som har ett fyrtiotal invånare, går ändå inte att köpa, för kyrkan som byggdes på 1100-talet ingår inte i priset. Enligt bysmeden Colin Boast skulle det vara trevligt om köparen såg byn och konstaterade att den skall bevaras i samma skick som den nu är. *Uppgifterna är från onsdagens upplaga (18.3) av Vasabladet. Läs mer om försäljningen (på engelska) under adress <http://www.telegraph.co.uk/property/propertynews/4952810/Whole-village-put-up-for-sale-for-22-million.html>.*

Lågkonjunktur skapar högkonjunktur för svenska lokala utvecklingsarbetet!

Varsel, konkurser och arbetslöshet duggar tätt, men nu skall både föreningar och företag i Sverige få ersättning för att skapa meningsfull sysselsättning för arbetslösa. Arbetsförmedlingen och regeringen i landet räknar med en mycket stor arbetslöshet under de kommande åren. Men redan i april i år kommer ca 50000 långtidsarbetslösa att behöva sysselsättning. Därför erbjuder arbetsmarknadspolitiken sysselsättning under längst två år, och det är här byarörelsen kommer in. Svenska staten lyfter fram den sociala ekonomins, d.v.s. föreningslivets, möjligheter att skapa sysselsättning. De föreningar och företag som blir "anordnare" av sysselsättning, ersätts med 225 kronor per dag och anvisad person. *Läs mer på adress http://www.helasverige.se/?class=cmn_NewsEx&method=view&id=902. Läs även om att skapa nya jobb i den svenska skärgården under webbadressen <http://www.gp.se/gp/jsp/Crosslink.jsp?d=114&a=481857>.*

Europeiska landsbygden uppmärksammas i fototävling

Den europeiska landsbygden är i dag utsatt för omfattande utmaningar. Det behövs

ekonomisk hjälp – livskvalitén för landsbygdsinvånarna behöver förbättras genom nya tillvägagångssätt. Vi behöver bevara vårt arv, naturens skönhet. Genom en fototävling vill nu Europe Direct Szolnok och AGRARIA-APURE öka medvetenheten om dessa viktiga frågor. Tävlingsbidragen, som sänds före 20.7, skall vara tagna efter 1.5.2004 och finnas både i elektronisk och tryckt form. Det finns två kategorier. Den ena är landskap-natur miljö, medan den andra är regioner, människor och traditioner. *Mer info om fototävlingen med regler (OBS! alla får delta) finns som bilaga.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
